

การใช้สารสนเทศ อย่างปลอดภัย

การรู้เท่าทันสื่อ

การรู้เท่าทันสื่อ คือ การที่ไม่หลงเชื่อเนื้อหาที่ได้อ่าน ได้ฟัง แต่จะต้องสามารถ
ใช้ความคิดและประสบการณ์ในการวิเคราะห์ รู้จักตั้งคำถามว่า สิ่งนั้นเป็นจริง
หรือไม่จริง มีแหล่งอ้างอิงให้เกิดความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

การรู้เท่าทันสื่อจะมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้เกิดความตระหนักในความสำคัญของการเลือกและจัดสรรเวลาของ
ตนเอง
2. สามารถวิเคราะห์และตั้งคำถามว่า สื่อถูกสร้างขึ้นได้อย่างไร ควรเชื่อ
หรือไม่

การรู้เท่าทันสื่อ

การรู้เท่าทันสื่อ ทั้งสื่อที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มีองค์ประกอบ ดังนี้

01

ความสามารถ
ในการเข้าถึงสื่อ

เป็นการได้รับสื่อประเภทต่าง ๆ
ได้อย่างเต็มที่ รวดเร็ว
และเข้าใจเนื้อหา

02

ความเข้าใจการประเมินค่า
สารสนเทศและเนื้อหาใน
สื่อ

เป็นการประเมินคุณค่าของสื่อ
ว่า สื่อนั้นมีคุณค่าต่อผู้รับสาร
มากน้อยเพียงใด

03

การสร้าง การใช้ประโยชน์
และการเฝ้าระวัง
สารสนเทศ
และเนื้อหาในสื่อ

เป็นการสร้างสรรค์สื่อใหม่
ในแบบของตนเอง

04

การสะท้อนคิด

เป็นการพิจารณาการกระทำ
ของตนเองว่า จะมี
ผลกระทบหรือผลลัพธ์
ต่อผู้อื่นอย่างไร

การรู้เท่าทันสื่อ

สื่อดิจิทัล เป็นสื่อที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้รวดเร็วที่สุด ทั้งสื่อจากทาง
วิทยุ โทรทัศน์ หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล **สามารถแบ่งออกได้**
8 ด้าน ดังนี้

การแบ่งระดับของการรู้เท่าทันสื่อ

การแบ่งระดับของการรู้เท่าทันสื่อ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

การรู้เท่าทันสื่อ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในปัจจุบัน ที่มีการพัฒนาไปอย่างมาก โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาจากการใช้สื่อของคนในสังคมมากขึ้นและรวดเร็ว เช่น

การเล่นเกมออนไลน์

พฤติกรรมกล
ลอกเลียนแบบ

ปัญหาความรุนแรง

ปัญหาพฤติกรรม
ก้าวร้าว

ปัญหาทางอารมณ์

ผลกระทบของข้อมูลที่ผิดพลาด

ผลกระทบข้อมูลที่ผิดพลาดมีดังนี้

1. การละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล
2. เมื่อแชร์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นเท็จ อาจจะทำให้ผู้แชร์ข้อมูลถูกโจรกรรมข้อมูลส่วนตัวจนเกิดเป็นอาชญากรรมบนเครือข่าย
3. การได้รับข้อมูลที่ผิดพลาดนั้น อาจส่งผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้มีความผิดแต่อาจจะโดนโจมตี หรือทำให้ได้รับความเสียหาย
4. การแชร์ข้อมูลที่เป็นเท็จลงในโลกออนไลน์ที่ทุกคนสามารถเห็น อาจจะทำให้ผู้ที่แชร์ข้อมูลที่เป็นเท็จถูกดำเนินคดี โดยอาจจะผิดกฎหมาย พรบ คอมพิวเตอร์

ผลกระทบของข้อมูลที่ผิดพลาด

การรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะต้องมีการวิเคราะห์ว่า สิ่งที่เผยแพร่ นั้นเป็นจริงหรือไม่ ซึ่งถ้าหาก ข้อมูลนั้นเป็นเท็จอาจทำให้ผู้รับข้อมูลได้รับผลกระทบได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นายบอยได้รับอีเมลจากรนาคารแจ้งว่า บัญชีธนาคารมีความเคลื่อนไหวผิดปกติ ให้นายบอยส่งเลขบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมเบอร์โทรศัพท์กลับมาที่อีเมลนี้ มิเช่นนั้นบัญชีธนาคารจะไม่สามารถใช้งานได้

ผลกระทบจากการได้รับข้อมูลผิดพลาดนี้ คือ

1. การถูกโจรกรรมข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เลขบัตรประจำตัวประชาชน เบอร์โทรศัพท์
2. การถูกโจมตีด้วยมัลแวร์ต่าง ๆ
3. การถูกล่อลวงด้วยข้อมูลอันเป็นเท็จ

An illustration of a hand holding a tablet. The screen of the tablet displays Thai text. The background is light blue with various office supplies like a pen, a notebook, and a stapler.

การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจะต้อง
พิจารณาข้อมูลที่มาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
และตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน
หรืออาจใช้เครื่องมือในการประเมินความน่าเชื่อถือ
เช่น PROMPT
